

Factsheets

Decentralisaties in het sociaal domein in Dordrecht

**Fase 1 van het onderzoek naar de drie
Decentralisaties in het sociale domein**

Rekenkamercommissie Dordrecht

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Samenvatting – wat vooraf ging	4
3.	Decentralisatie Participatiewet	5
4.	Decentralisatie AWBZ	8
5.	Decentralisatie Jeugdzorg	11

BIJLAGEN

Deze factsheet is tot stand gekomen onder verantwoordelijkheid van de Rekenkamercommissie Dordrecht

Jeroen Kerseboom	voorzitter
Karin Meijer	lid
Coen Cransveld	lid

Deze factsheet is uitgevoerd door de Rekenkamercommissie met ondersteuning van het Onderzoekcentrum Drechtsteden (OCD)

Aan dit onderzoek werkten mee | Hans Leijts | Marius Bakx | Bart van der Aa

Fase 1: Stand van zaken in de voorbereiding

Vanaf 1 januari 2015 zijn gemeenten zelf verantwoordelijk voor de uitvoering van de Participatiewet, de Jeugdzorg en delen van de AWBZ (begeleiding en persoonlijke verzorging). Met deze factsheet, deel 1 van ons onderzoek, geeft de Rekenkamercommissie (RKC) van de gemeente Dordrecht inzicht in de huidige stand van zaken in de voorbereiding op deze decentralisaties. In oktober geven we met deel 2 inzicht in de wijze waarop de gemeenteraad haar kaderstellende en controlerende rol tot nu toe vervult en waar tot 1 januari 2015 nog kaderstellende ruimte zit om deze decentralisaties vorm te geven.

1. Inleiding

De RKC voert een langlopend onderzoek uit naar de drie decentralisaties. Dit doen we in drie fasen met voor elke fase een specifieke onderzoeksvraag:

1. Wat is zowel lokaal als regionaal de stand van zaken in de voorbereidingen op de drie decentralisaties in het sociaal domein, wat is er al gebeurd en wat moet er nog gebeuren? Wat is in de gemeenteraad behandeld en wat heeft de gemeenteraad erover besloten?
2. Hoe wordt de gemeenteraad van Dordrecht geïnformeerd en hoe vervult hij zijn kaderstellende en controlerende rol ten aanzien van de drie decentralisaties zowel inhoudelijk als financieel? Hoe is dat tot nu toe gegaan, hoe kan de gemeenteraad dit doen bij de verdere voorbereiding en hoe verhoudt dit zich tot rol van de Drechtraad?
3. Welke lessen kunnen uit deze omvangrijke decentralisaties getrokken worden ten aanzien van (project)aanpak en procesgang? Daarnaast gaan we in deze fase in op de registratie en monitoring van Doelen, indicatoren, resultaten en succesfactoren alsmede het systeem van vastlegging zelf.

In deze factsheet geven we per decentralisatie inzicht in de besluitvorming door uw raad, onderzoeksvraag 1. De tweede vraag beantwoorden we in oktober en de derde vraag medio 2015.

2. Samenvatting – wat vooraf ging

De RKC heeft ten behoeve van het beantwoorden van de doel- en vraagstelling een normenkader opgesteld. Dit normenkader stond centraal bij het verrichten van onderzoekswerkzaamheden (documentanalyses, interviews en gesprekken). In het vervolg van deze paragraaf wordt de totstandkoming van het normenkader verantwoord.

- De voorbereidingen op de drie decentralisaties zijn in regionaal verband opgepakt, zoals vastgelegd in het Sociaal Maatschappelijk Bestuursakkoord uit 2013. Dit is een akkoord tussen de zes colleges van B en W in de Drechtsteden. Het beleid en de uitvoering van de Wmo zijn gedelegeerd aan de GRD/Sociale Dienst Drechtsteden (SDD), die van de Jeugdzorg aan de Dienst Gezondheid en Jeugd (DG&J)/Serviceorganisatie Jeugd Zuid-Holland Zuid en van de Participatiewet aan de GRD/Drechtwerk. **In de volgende rapportage gaan we nader in op wat dit betekent voor de kaderstellende en controlerende taak van de Dordtse gemeenteraad.**
- De decentralisatie van de Participatiewet bevond zich in het najaar van 2013 al in de beleidsuitvoeringsfase: het geformuleerde beleid kon al worden uitgewerkt. Voor de decentralisatie van de Wmo en Jeugdwet kan hier later aan worden begonnen. De drie wetten zijn inmiddels door de Eerste Kamer aangenomen: de Jeugdwet op 18 februari 2014, de Participatiewet op 1 juli 2014 en de nieuwe Wmo-wet op 8 juli 2014. **De gemeenteraad zal in het laatste kwartaal van 2014 nog besluiten nemen over de beleidsuitvoering van de beleidsruimte Wmo en de Jeugdwet.**
- De decentralisaties worden met een aanzienlijke korting door het Rijk naar de gemeenten overgeheveld. Tegelijkertijd blijven gemeenten verantwoordelijk voor de bestaande cliënten. Hieruit volgt dat de financiële risico's voor de gemeente niet moeten worden onderschat. **Met de gemeenten in de regio is afgesproken de financiële mee- en tegenvallers met elkaar te delen (solidariteitsbeginsel).**
- **De gemeenteraad van Dordrecht en de Drechttraad dienen in de resterende maanden nog belangrijke besluiten te nemen over de drie decentralisaties:**
  - Participatiewet: drie verordeningen (werk en inkomen, persoonlijk minimabudget, cliëntenparticipatie werk en inkomen), wijzigingen in het kader van de invoering van de Participatiewet in de Drechtsteden, intrekken van twee verordeningen (Wachtlijstverordening Sociale Werkvoorziening Drechtsteden, Maatschappelijke participatie Wet werk en bijstand Drechtsteden).
  - Wmo: drie verordeningen (algemene voorzieningen, maatwerkvoorzieningen en maatschappelijke zorg), actieprogramma "Met Zorg wonen in de Drechtsteden",

delegatiebesluit GR Drechtsteden maatwerkvoorzieningen en beleidsregels maatwerkvoorziening.

- o Jeugdzorg: verordening jeugdhulp en aanvullende/nadere regels, Uitvoeringsprogramma 2015, nieuwe Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp ZHZ, afronden van het regionaal verdeelmodel.

Hierna gaan we voor elke decentralisatie in op de stand van zaken in de voorbereiding. In hoofdstuk 3 wordt de decentralisatie van de Participatiewet behandeld, in hoofdstuk 4 de decentralisatie van delen van de AWBZ en tenslotte in hoofdstuk 5 de decentralisatie van de Jeugdzorg.

3. Decentralisatie Participatiewet

Op 1 januari 2015 wordt de Participatiewet ingevoerd. Het doel van de nieuwe Participatiewet is dat zoveel mogelijk mensen (in het bijzonder mensen met een arbeidshandicap of een bijstandsuitkering) meedoen in de samenleving. Werk staat daarbij voorop. De belangrijkste verandering is dat de Participatiewet alle regelingen op het gebied van werk en inkomen (Wwb, WSW en Wajong) bij elkaar brengt binnen één wet. De uitvoering van de Participatiewet gebeurt in Dordrecht in Drechtstedelijk verband. Daarmee ligt de verantwoordelijkheid bij het Drechtstedenbestuur, dat op zijn beurt integraal verantwoording aflegt aan de Drechtraad. De Drechtsteden willen een andere, integrale en marktgerichte organisatie van werk en inkomen, zo blijkt uit het visiedocument "Organisatie uitvoering participatiewet Drechtsteden". Met een eenduidige en eenvoudige dienstverlening aan werkgevers.

Tot dusver is het proces van de invoering van de Participatiewet gelijk opgegaan met het proces van de integratie van de GR Drechtwerk in de GR Drechtsteden. In de loop van 2014 is duidelijk geworden dat de streefdatum van 1 januari 2015 voor integratie van delen van Drechtwerk in de Drechtsteden en de positionering van de bedrijven van Drechtwerk niet gehaald wordt en is verschoven naar 1 januari 2016.

In de volgende tabel 'Besluitvorming Decentralisatie Jeugdzorg' ziet u welke documenten in uw raad, commissie of Drechtraad behandeld zijn en welke status aan de behandeling is toegekend. Vóór de invoering van de Participatiewet op 1 januari 2015 moeten binnen de Drechtsteden de volgende stappen nog worden genomen. Allereerst werd het Drechtstedenbestuur op 4 september 2014 gevraagd in te stemmen met een reeks van beslispunten ten aanzien van beleid(swijzigingen) en organisatie om als Drechtsteden uitvoering te kunnen geven aan de Participatiewet per 1 januari 2015. Dit onder voorbehoud

van de vaststelling en inwerkingtreding van een aantal bovenliggende verordeningen. Vervolgens wordt de Drechtraad op 4 november 2014, na eerst een opiniërend overleg in de carrousel sociaal van 7 oktober 2014, gevraagd om:

1. Een drietal verordeningen (de verordening werk en inkomen Drechtsteden 2015, de verordening persoonlijk minimabudget Drechtsteden 2015 en de verordening cliëntenparticipatie werk en inkomen Drechtsteden 2015) vast te stellen, en te besluiten over een aantal wijzigingen in het kader van de invoering van de Participatiewet in de Drechtsteden.
2. Het besluit 'intrekking verordeningen' vast te stellen en daarmee te besluiten de Wachtlijstverordening Sociale Werkvoorziening Drechtsteden en de verordening Maatschappelijke participatie Wet werk en bijstand Drechtsteden in te trekken.
3. Kennis te nemen van een voorstel van het Drechtstedenbestuur met betrekking tot de beleidswijzigingen in verband met de invoering Participatiewet per 1 januari 2015 en de gevolgen voor en invlechting van GR Drechtwerk en GR Drechtsteden.

Het onderste deel van tabel 1 'Besluitvorming Decentralisatie Jeugdzorg' geeft inzicht in deze nog te behandelen stappen.

Tabel 1: Besluitvorming Decentralisatie Participatiewet

fase (resultaten)	lokaal behandeld			regionaal behandeld		
	waar?	datum?	besluit?	waar?	datum?	besluit?
Reeds behandeld						
visievorming						
visiedocument 'Organisatie van de invoering van de Participatiewet'				carrousel	5 febr. 2013	opiniërend
				Drechtraad	5 mrt. 2013	stemt in met visie
	gemeenteraad	10 sept. 2013	voor kennisgeving aangenomen			
beleidsbepaling						
uitvoeringsplan 'Keten werk en inkomen Drechtsteden'				carrousel	11 juni 2013	informerend
beleidsuitvoering						
voorstel college Dordrecht met haar zienswijze op Liquidatieplan GR Drechtwerk	commissie	18 juni 2013	advies: als hamerstuk agenderen			
	gemeenteraad	25 juni 2013	stemt unaniem in met het voorstel			
raadsinformatiebrief over Sociaal maatschappelijk bestuursakkoord Drechtsteden	commissie	27 aug. 2013	advies: ter kennisname agenderen voor 10 sept 2013			
	gemeenteraad	12 nov. 2013	voor kennisgeving aangenomen			
raadsinformatiebrief 'Integratie SW-bedrijf Drechtwerk in GR Drechtsteden/Voorbereiding Participatiewet'				carrousel	3 dec. 2013	informerend
	via eigen raadsinformatiebrief met raadsinformatiebrief Drechtsteden als bijlage	21 jan. 2014	informerend			
voorstel DSB Integratiebudget transitie GR Drechtwerk in GR Drechtsteden				Drechtraad	11 febr. 2014	stemt in met voorstel
Nog te behandelen						
voorstel Invoering Participatiewet (verordeningen) per 1 januari 2015				carrousel	7 okt. 2014	opiniërend
				Drechtraad	4 nov. 2014	vaststellen voorstel

Toelichting: de Commissie in Dordrecht is telkens de Commissie Sociale Leefomgeving (Maatschappelijke voorzieningen), regionaal gaat het om de Carrousel Sociaal.

4. Decentralisatie AWBZ

Bij de decentralisatie AWBZ draagt het Rijk de zorg voor kwetsbare inwoners over aan (samenwerkende) gemeenten. Per 1 januari 2015 organiseren gemeenten dit binnen de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Meer concreet: gemeenten worden verantwoordelijk voor de zorg van onder meer ouderen en mensen met een verstandelijke of lichamelijke handicap op het gebied van:

1. extramurale begeleiding;
2. kortdurend verblijf voor volwassenen;
3. middelen voor cliëntondersteuning MEE;
4. inkomensregelingen voor chronisch zieken en gehandicapten en
5. Regionale Instelling voor Beschermd Wonen (RIBW) en inloop-GGZ voor mensen met psychische of psychosociale problemen, via centrumgemeente Dordrecht.

De decentralisatie van de taken wordt uitgevoerd met een bezuiniging van minimaal 25%. Door een sterke inzet op de eigen kracht, het netwerk van burgers, preventie en algemene voorzieningen moet dit mogelijk worden. Waar dit niet toereikend is, wordt er passende ondersteuning geboden in de vorm van maatwerkvoorzieningen. Deze laatste taken heeft de gemeente Dordrecht gedelegeerd aan de GRD.

In het **Wmo beleidsplan Dordrecht 2015-2018** is de eerder neergelegde visie in de Beleidsbrief Wmo 2015 nader uitgewerkt in een viertal doelen:

1. We helpen inwoners met een ondersteuningsvraag zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig, waarbij zij zoveel mogelijk de eigen regie behouden;
2. We voeren taken en ambities uit binnen het beschikbare Wmo-budget en werken aan kostenreductie;
3. Inwoners die gebruik maken van algemene- en maatwerkvoorzieningen beoordelen deze positief en
4. We bieden opvang (maatschappelijke opvang en vrouwenopvang) en beschermd wonen voor de inwoners die zich niet zelfstandig in de samenleving kunnen handhaven.

Het Wmo Beleidsplan is op 16 september 2014 behandeld in de Commissie Leefomgeving (maatschappelijke voorzieningen) en op 23 september 2014 in de gemeenteraad.

Beleidsuitvoering

In de tijd tot 1 januari 2015 moet er nog een aantal belangrijke stappen worden doorlopen, allemaal gericht op het uitvoeren van het beleid. De volgende besluiten worden nog aan de gemeenteraad voorgelegd in 2014:

- 1. lokaal uitvoeringsprogramma Wmo (inclusief verordening voor de algemene voorzieningen);**
- 2. actieprogramma "Met Zorg wonen in de Drechtsteden";**
- 3. verordening maatwerkvoorzieningen;**
- 4. verordening maatschappelijke zorg;**
- 5. delegatiebesluit GR Drechtsteden maatwerkvoorzieningen en**
- 6. beleidsregels maatwerkvoorziening.**

In tabel 2 'Besluitvorming Decentralisatie AWBZ' vindt u deze besluiten in het onderste gedeelte.

Tabel 2: Besluitvorming Decentralisatie AWBZ

		fase (resultaten)		lokaal behandeld:		besluit? (* zie ook toelichting)
		waar?	datum?	waar?	datum?	
		Reeds behandeld				
gedaan	visievorming					
	startnotitie transitie extramurale begeleiding	commissie	13 dec. 2011			advies: agenderen, vanwege beperkte tijd geen inhoudelijk bespreking
		gemeenteraad	20 dec. 2011			vastgesteld
		commissie	17 jan. 2012			voldoende inhoudelijk besproken
	beleidsbepaling					
	raadsinformatiebrief Sociaal maatschappelijk akkoord Drechtsteden	commissie	27 aug. 2013			advies: ter kennisname agenderen 12 sept
		gemeenteraad	12 nov. 2013			voor kennisgeving aangenomen
	raadsvoorstel: Beleidsbrief Wmo 2015	commissie	10 dec. 2013			advies: als hamerstuk agenderen
		gemeenteraad	17 dec. 2013			akkoord gegaan met de visie, de uitgangspunten, het ontwerp Wmo, het sturingskader en het onderbrengen van de Wmo maatwerkvoorzieningen bij de GRD en de algemene Wmo voorzieningen bij de gemeente *
	raadsvoorstel: Delegeren beleid en uitvoering Wmo aan GRD/SDD in 2014	commissie	25 feb. 2014			advies: als hamerstuk agenderen
	gemeenteraad	4 mrt. 2014			aangenomen onder vijf randvoorwaarden *	
		Nog te behandelen				
nog te doen	vaststellen Wmo beleidsplan Dordrecht 2015-2018	commissie				nog niet behandeld
		gemeenteraad				nog niet behandeld
	beleidsuitvoering					
	vaststellen lokaal Wmo beleidsplan 2015 - 2018					
	actieprogramma "Met zorg wonen in de Drechtsteden"					
	vaststellen verordening maatwerkvoorzieningen					
	vaststellen verordening maatschappelijke zorg					
	delegatiebesluit maatwerkvoorziening GRD vanaf 1 jan 2015					
beleidsregels maatwerkvoorzieningen						

Toelichting: de Commissie is telkens de Commissie Sociale Leefomgeving (Maatschappelijke voorzieningen). Op regionaal niveau zijn er voor deze decentralisatie geen besluiten genomen.

5. Decentralisatie Jeugdzorg

Op 1 januari 2015 is de decentralisatie Jeugdzorg een feit. Dit is vastgelegd in de Jeugdwet (op 18 februari 2014 door de Eerste Kamer aangenomen) en de Wet Maatschappelijke Ondersteuning 2015. De gehele zorg voor jeugdigen valt vanaf dat moment onder de verantwoordelijkheid van gemeenten. De zorg voor jeugd valt nu onder de volgende categorieën:

1. de provinciale jeugdzorg;
2. jeugd-ggz (geestelijke gezondheidszorg voor jeugdigen);
3. jeugd-lvb (zorg voor jeugdigen met een licht verstandelijke beperking) en
4. gesloten jeugdzorg, jeugdbescherming en jeugdreclassering.

De aanleiding voor de decentralisatie is dat, zo is de veronderstelling, gemeenten beter in staat zijn gezinnen en jeugdigen in hun leefomgeving te ondersteunen met lokaal samenhangende zorg. Met betere lokale ondersteuning zou een deel van de zware (jeugd)zorg voorkomen kunnen worden. Het huidige stelsel zou, mede vanwege de verkokering, onvoldoende in staat zijn om integrale zorg aan kinderen en gezinnen te bieden. Het doel is om de eigen kracht van de jongere en het probleemoplossend vermogen van het gezin en de sociale omgeving te vergroten.

De overheveling van taken en middelen ('transitie') valt samen met een 'efficiencykorting'. Anders gezegd, gemeenten dienen de Jeugdzorg anders te organiseren ('transformeren') met minder financiële middelen. De transitie en transformatie van de jeugdzorg wordt in Zuid-Holland Zuid verband voorbereid, daarnaast worden op onderdelen ook voorbereidingen getroffen op regionaal, subregionaal en lokaal niveau.

Tabel 3 'Besluitvorming Decentralisatie Jeugdzorg' geeft inzicht in de stukken die uw raad of commissie reeds gepasseerd zijn. Ook hier weer geeft het onderste deel van de tabel inzicht in de besluiten die nog genomen moeten worden in het laatste kwartaal van 2014.

- 1. Gemeentelijke Verordening Jeugdhulp en aanvullende/nadere regels:** hierin worden kaders uitgewerkt voor toegang, toewijzing, kwaliteitscriteria en toekenning van voorzieningen en budgetten.
- 2. Uitvoeringsprogramma 2015:** via dit uitvoeringsprogramma, dat jaarlijks wordt geactualiseerd, wordt de raad geïnformeerd over de uitvoering van het beleid in het komende jaar.
- 3. Nieuwe Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp ZHZ.**
- 4. Afronden van het regionaal verdeelmodel.**

Tabel 3: Besluitvorming Decentralisatie Jeugdzorg

fase (resultaten)	lokaal behandeld		
	waar?	datum?	besluit?
Reeds behandeld			
visievorming			
concept-bestuursopdracht Transformatie jeugdzorg ZH-Z	commissie	24 apr 2012	agenderen als hamerstuk
	gemeenteraad	15 mei 2012	de uitgangspunten van het strategisch visiedocument van de G32 op de transitie van de jeugdzorg vast te stellen voor de te ontwikkelen visie, ontwerp en transformatieplan in het kader van de bestuursopdracht Transformatie jeugdzorg Zuid-Holland Zuid.
conceptvisie 'Jeugdigen en Gezinnen Versterken' (gezamenlijke visie ZH-Z gemeenten)	commissie	22 jan 2013	agenderen als hamerstuk
	gemeenteraad	12 feb 2013	vastgesteld als basis voor het te ontwikkelen ontwerp en transformatieplan voor de 19 gemeenten in ZHZ
beleidsbepaling			
raadsbesluit over schaalkeuze jeugdzorgtaken	commissie	12 jun 2013	agenderen als hamerstuk
	gemeenteraad	18 jun 2013	1. neemt kennis van de voorgestelde beantwoording van de VNG-vragenlijst over de samenwerking op het gebied van jeugdzorgtaken in ZHZ; 2. stemt in met de intentionele schaalkeuze voor het inhoudelijk ontwerp, sturingskader en daaruit volgend het conceptbeleidsplan en -verordening waarover de raad in het vierde kwartaal van 2013 definitief besluit.
raadsinformatiebrief Sociaal maatschappelijk bestuursakkoord	commissie	27 aug 2013	ter kennisname agenderen raadsvergadering 10 sept 2013
	gemeenteraad	12 nov 2013	voor kennisgeving aangenomen
Kadernotitie Passend Verbinden van onderwijs en zorg voor jeugdigen	commissie	29 okt 2013	agenderen als hamerstuk
	gemeenteraad	12 nov 2013	1. kadernotitie vastgesteld; 2. bijbehorende visie, uitgangspunten en doelstellingen worden uitgangspunt bij de lokale verbinding tussen jeugd(beleid) en onderwijs (o.a. Lokale Educatieve Agenda)
Beleidsbrief Sturing zorg voor jeugdigen Zuid-Holland Zuid	commissie	29 okt 2013	1. advies: terugverwijzen naar agendacommissie met het verzoek dit stuk samen met de raadsinformatiebrief 1103027 te agenderen voor één blok op 19 november 2013. Met daarbij twee politieke vragen. Wat heeft de raad nodig om (in de toekomst) te kunnen sturen op dit dossier en waar beleggen we de eindverantwoordelijkheid? En hoe zorgen we ervoor dat het budget binnen de gestelde 'perken' blijft? 2. advies voorlopig als bespreekstuk agenderen voor de middagmaad van 26 december. Van de wethouder wordt gevraagd via een wethoudersbrief helder aan te geven wat op dit moment de positie is wat betreft beide vragen
	commissie	19 nov 2013	advies: terug verwijzen naar de agendacommissie van 26 november 2013. Dit besluit is na afloop van de vergadering door de aanwezige fracties richting griffie gecommuniceerd. Gezocht wordt naar een mogelijkheid om de stukken nog voor het eind dit jaar in een ronde tafel gesprek te bespreken
	gemeenteraad	17 dec 2013	de beleidsbrief vastgesteld als richtinggevend voor verdere uitwerking beleidsplan en conceptverordening die de raad in het vierde kwartaal van 2013 wordt aangeboden ter vaststelling
raadsinformatiebrief over vervolg bestuursopdracht transitie en	gemeenteraad	17 dec 2013	ter kennisgeving aangenomen

fase (resultaten)	lokaal behandeld		
	waar?	datum?	besluit?
transformatie jeugdzorg ZHZ, en Vervolg bestuursopdracht			
Regionaal Transitiearrangement Jeugdhulp Zuid-Holland Zuid (RTA beleidsarm)	commissie	19 nov 2013	advies: terugverwijzen naar agendacommissie 26 nov 2013
	gemeenteraad	17 dec 2013	voor kennisgeving aangenomen
Kaders Serviceorganisatie Jeugdhulp	commissie	21 jan 2014	advies: hamerstuk voor de gemeenteraadsvergadering
	gemeenteraad	28 jan 2014	1. intentie uitgesproken om toestemming te geven aan het college voor het belasten van DG&J met het organiseren en faciliteren van jeugdhulp als bedoeld in de concept Jeugdwet 2. een krediet van € 80.500,- beschikbaar te stellen om in de periode 1 januari 2014 tot en met 30 juni 2014 de instelling en inrichting van een serviceorganisatie voor de organisatie en uitvoering van de nieuwe taken op het gebied van jeugdhulp binnen de huidige DG&J voor te bereiden, 3. kennis te nemen dat aan de gemeenteraden van de gemeenten in ZHZ een verzoek wordt gedaan om voor het tweede halfjaar 2014 voor de inrichting en instelling van de serviceorganisatie een nieuwe bijdrage beschikbaar te stellen
Beleidsplan jeugdhulp gemeente Dordrecht	commissie	21 jan 2014	advies: bespreken in adviescommissie van 28 jan 2014
	commissie	28 jan 2014	advies: hamerstuk voor de gemeenteraadsvergadering
	gemeenteraad	4 feb 2014	vastgesteld als kader voor de uitwerking in 2014 van het beleidsrijke transitiearrangement, inrichtingsplan serviceorganisatie, verordening, aanvullende beleidsregels en uitvoeringsprogramma 2015
Raadsinformatiebrief over afspraken Bureau Jeugdzorg	commissie	13 mei 2014	advies: ter kennisname agenderen voor raadsvergadering
	gemeenteraad	20 mei 2014	voor kennisgeving aangenomen
Sturingsnotitie Jeugdhulp Zuid-Holland Zuid, Tweede vervolg Bestuursopdracht Transformatie Jeugdhulp ZHZ, Inrichtingsplan Serviceorganisatie Jeugd ZHZ	commissie	10 jun 2014	advies: als hamerstuk agenderen
	gemeenteraad	24 jun 2014	1. vastgesteld; 2.a. kennis genomen van het inrichtingsplan van de Serviceorganisatie Jeugd ZHZ; 2.b. in navolging van het beschikbaar gestelde voorbereidingskrediet in het eerste kwartaal 2014 een budget van € 322.000,- beschikbaar gesteld voor de DG&J voor de definitieve inrichting van de Serviceorganisatie jeugd ZHZ overeenkomstig het genoemde inrichtingsplan en voor de uitvoering van de inkoop en contractering van zorgaanbieders, de stichting Jeugdteams en diverse andere partijen (AMHK, gecertificeerde instelling) met het oog op continuïteit van zorg per 1 januari 2015; 2.c. voor 2015 een budget van maximaal € 563.500,- uit het macrobudget dat de gemeente ontvangt voor de uitvoering van de Jeugdwet beschikbaar te stellen voor de DG&J ten behoeve van de serviceorganisatie Jeugd ZHZ; 3.a. in te stemmen met de tweede vervolg bestuursopdracht Transitie en Transformatie Jeugdhulp ZHZ; 3.b. een budget van € 212.036,- beschikbaar te stellen voor de uitvoering van deze opdracht en te dekken uit daarvoor beschikbare rijksmiddelen.
Nog te behandelen			
beleidsbepaling/-uitvoering			
Beleidsrijk Regionaal Transitie			

fase (resultaten)	lokaal behandeld		
	waar?	datum?	besluit?
Arrangement			
Gemeentelijke Verordening			
Jeugdhulp en aanvullende/nadere regels			
Uitvoeringsprogramma 2015			
Nieuwe GR jeugdhulp ZHZ			
Afronden van het regionaal verdeelmodel			

Toelichting: de commissie in Dordrecht is telkens de commissie Sociale Leefomgeving (Jeugd). Op regionaal niveau zijn er voor deze decentralisatie geen besluiten genomen. ZHZ staat voor Zuid-Holland Zuid; DG&J voor Gemeenschappelijke Regeling Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid

Geraadpleegde bronnen

- <http://www.drechtsteden.nl/decentralisaties>, 19 augustus 2014
- <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/gemeenten/decentralisatie-van-overheidstaken-naar-gemeenten>, 19 augustus 2014
- <http://www.vng.nl/onderwerpenindex/decentralisaties-sociaal-domein/wmo-2015/raadslid/publicaties/focuslijst-wmo-2015>
- <http://www.invoeringwmo.nl/stappenplan/story.html>, 19 augustus 2014

Bijlagen

Onderzoek decentralisaties in het sociaal domein in Dordrecht

In onderstaande bijlagen bespreken we uitvoerig de totstandkoming van de visie voor elk van de drie decentralisaties. Onder de titel beleidsbepaling geven we aan hoe de visie vertaald wordt in concrete beleidsvoorstellen. Ten slotte geven we aan wat er daadwerkelijk al aan beleidsuitvoering plaatsgevonden heeft.

1 Toelichting Decentralisatie Participatiewet

Visievorming

In 2012 heeft een regionale werkgroep 'Werken naar vermogen' het **visiedocument 'Organisatie van de invoering van de Participatiewet'** opgesteld. Deze visie borduurt voort op die van de Wet werken naar vermogen (Wwnv). Deze wet sneuvelde met de val van het kabinet Rutte 1. Met het nieuwe kabinet (Rutte 2) kwam er een nieuwe wet voor de onderkant van de arbeidsmarkt, de Participatiewet. Centraal in het visiedocument staat het voornemen een integraal aanbod aan werkgevers in te richten en arbeidstoeleidende activering te organiseren voor mensen met een laag verdienvermogen. Onderdeel van de visie is het opheffen van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtwerk en het onderbrengen van de bedrijfsonderdelen van Drechtwerk in de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden. Op 20 december 2012 heeft het Drechtstedenbestuur ingestemd met deze integrale visie om te komen tot de organisatie van de keten werk en inkomen in de Drechtsteden. Na eerst een opiniërende behandeling in de carrousel Sociaal van de Drechttraad (5 februari 2013) heeft de Drechttraad een maand later (op 5 maart 2013) ingestemd met het visiedocument en daarmee de integrale visie tot vormgeving van de organisatie van de keten werk en inkomen in de Drechtsteden én met de geschetste procedure om te komen tot die nieuwe organisatie. Parallel aan het traject in de Drechtsteden heeft het Algemeen Bestuur van Drechtwerk op 14 december 2012 de visie onderschreven en ingestemd met het voornemen tot het overdragen van taken, mensen en middelen aan de GR Drechtsteden en het vervolgens opheffen van de GR Drechtwerk. In april 2013 is het visiedocument via het college ter informatie aangeboden aan de Dordtse gemeenteraad en in de gemeenteraad van 10 september 2013 voor kennisgeving aangenomen. In het visiedocument wordt nog uitgegaan van invoering van de Participatiewet op 1 januari 2014. Ten tijde van de behandeling in de gemeenteraad is duidelijk geworden (via een kamerbrief van 27 juni 2013) dat de Participatiewet vanwege het Sociaal Akkoord een jaar later (dus op 1 januari 2015) in werking zal treden.

Beleidsbepaling

Hoe de visie op de vormgeving van de organisatie van de keten werk en inkomen in de Drechtsteden wordt uitgevoerd, is door een projectgroep uitgewerkt in het **uitvoeringsplan 'Keten werk en inkomen Drechtsteden'**. Het uitvoeringsplan benoemt welke besluiten worden voorbereid en welke gremia deze wanneer moeten nemen. Op 15 mei 2013 heeft het Drechtstedenbestuur hiermee ingestemd en is de Drechttraad op 11 juni 2013 geïnformeerd in de carrousel Sociaal. Het uitvoeringsplan brengt de nodige werkzaamheden geclusterd in kaart voorzien van een planning om de volgende concrete resultaten te realiseren:

1. de GR Drechtwerk is geliquideerd en opgeheven.
2. financiële sluitafspraken zijn gemaakt en geïmplementeerd.
3. een voor de markt aantrekkelijk aanbod is geïmplementeerd dat gericht is op maximale plaatsing van werkzoekenden.
4. Social Return on Investment (SROI) nieuwe stijl is geïmplementeerd.
5. investering ten behoeve van de onderkant arbeidsmarkt is zowel regionaal als lokaal geborgd.
6. inhoudelijke verordeningen zijn waar nodig aangepast en beleid op basis van de Participatiewet is geïmplementeerd.

7. naast een eventuele faciliteit waarin beschut werk geboden wordt, worden lokaal vormen van arbeidstoeleidende activering ontwikkeld.
8. governance binnen de Drechtsteden met betrekking tot de keten werk en inkomen is op orde.
9. de GR Drechtsteden is aandeelhouder van de huidige BV's van de GR Drechtwerk.
10. nieuwe taken en bevoegdheden zijn geborgd in de verschillende (mandaat-) regelingen.
11. de rechten en plichten van GR Drechtwerk zijn binnen de GR Drechtsteden geborgd.
12. de bedrijfsvoering van de GR Drechtsteden is aangepast op de nieuwe taken.
13. de organisatiestructuur van de GRD en dochters is, indien nodig, aangepast.
14. de rechten en plichten van werknemers zijn binnen de GRD geborgd.

Om deze resultaten te realiseren zijn verschillende werkzaamheden nodig. Deze zijn als volgt geclusterd:

1. liquidatie Drechtwerk
2. beleid en dienstverlening
3. governance
4. invlechten in de GR Drechtsteden
5. personeel
6. communicatie en informatievoorziening

Naast deze clusters is voor een viertal onderwerpen (opheffingsbesluit, liquidatieplan, aandelenoverdracht deelnemingen naar GR Drechtsteden, wijziging regeling GR Drechtsteden) een uitgebreid besluitvormingsproces met planning voorzien.

Beleidsuitvoering

Belangrijk onderdeel van de uitvoering van de Participatiewet is het opheffen van de GR Drechtwerk en het onderbrengen van de bedrijven van Drechtwerk in de GR Drechtsteden. De bevoegdheid om de GR Drechtwerk op te heffen ligt bij de deelnemende gemeenten. Voor het opheffen heeft het Algemeen Bestuur van Drechtwerk het '**Liquidatieplan GR Drechtwerk**' opgesteld. Dit liquidatieplan beschrijft op een technische wijze hoe de liquidatie van GR Drechtwerk gerealiseerd wordt, nog zonder de consequenties voor personeel, financiën, e.d. De deelnemende gemeenten zijn gevraagd hun zienswijze op dit plan te geven. Het college van Dordrecht heeft hiertoe in een brief (van 28 mei 2013) haar zienswijze voorgelegd aan de gemeenteraad met het voorstel Drechtwerk te verzoeken om zo snel mogelijk de financiële effecten van de liquidatie en overgang van onderdelen naar de GR Drechtsteden inzichtelijk te maken met daarbij specifieke aandacht voor de waardering van activa en passiva bij het opmaken van de jaarrekening 2013. Het voorstel van het college is besproken in de commissie Sociale Leefomgeving (Werk en inkomen) van 18 juni. Met de aanvulling naast de financiën ook aandacht te vragen voor het personeel stemt de gemeenteraad op 25 juni unaniem in met het voorstel van het college. Het Algemeen Bestuur van Drechtwerk heeft het liquidatieplan van de GR Drechtwerk op 5 juli 2013 vastgesteld. Vervolgstep is een voorstel voor een opheffingsbesluit. Besluitvorming hierover zal pas plaatshebben in 2014 nadat in de GR Drechtsteden is besloten over de wijze waarop de organisatieonderdelen van Drechtwerk in de GR Drechtsteden opgenomen worden.

In mei 2013 hebben de colleges van B&W van de Drechtsteden en het Drechtstedenbestuur het Sociaal maatschappelijk bestuursakkoord vastgesteld. Dit akkoord heeft tot doel om alle drie transities (Jeugdzorg, WMO/AWBZ, Werk en inkomen) gezamenlijk voor te bereiden. De afspraken hiervoor zijn in het bestuursakkoord vastgelegd. Het bestuursakkoord geeft ook antwoord op de brief van minister Plasterk van 19 februari 2013 waarin hij gemeenten verzoekt samen te werken aan de opgaven op het sociaal maatschappelijk domein. De gemeenteraad van Dordrecht wordt in de **raadsinformatiebrief inzake 'Sociaal maatschappelijk bestuursakkoord Drechtsteden'** (van 28 mei 2013) hierover geïnformeerd. De brief is eerst in een raadsinformatiebijeenkomst met de commissie Sociale Leefomgeving (Maatschappelijke voorzieningen) op 27 augustus 2013 besproken en is de commissie geïnformeerd over de stand van zaken en vervolgstappen in de voorbereiding van de drie transities zodat de commissie zich verder kan voorbereiden op de

besluitvorming. Op 12 november stond de raadsinformatiebrief in de gemeenteraad ter kennisname op de agenda.

Op basis van het integrale beslisdocument '**Integratie SW-taken in de GR Drechtsteden en voortgang voorbereiding invoering participatiewet**' van 17 oktober 2013 heeft het Drechtstedenbestuur op 7 november 2013 een aantal besluiten genomen over de voorziene integratie van GR Drechtwerk in de GR Drechtsteden. De Drechtraad is over deze besluiten geïnformeerd in de carrousel Sociaal van 3 december 2013 en via de **raadsinformatiebrief 'Integratie SW-bedrijf Drechtwerk in GR Drechtsteden/Vorbereiding Participatiewet'** (van 12 november 2013). In deze brief worden de stappen beschreven om te komen tot volledige integratie per 1 januari 2015. Op de zes deelthema's uit het uitvoeringsplan (liquidatie Drechtwerk, beleid en dienstverlening, governance, invlechten in de GR Drechtsteden, personeel, communicatie en informatievoorziening) wordt de stand van zaken beschreven. Per onderdeel is aangegeven met welke opdrachten het DSB aan de slag gaat, en op welk moment de Drechtraad en/of de lokale colleges op relevante onderdelen een voorstel voor besluitvorming tegemoet kunnen zien. Aanvankelijk werd gestreefd naar integratie per 1 januari 2014. Die datum is opgeschoven vanwege het Sociaal Akkoord waarin de invoeringsdatum van de Participatiewet verlegd is naar 1 januari 2015 waardoor de finale besluitvorming over (de overdracht van) beleid, uitvoering, middelen en personeel verschoven is naar 2014. Ter informatie is deze brief op 21 januari naar de gemeenteraad van Dordrecht gestuurd.

Om in het transitiejaar 2014 de bedrijfsvoering van de GR Drechtwerk in materiële zin op het niveau te brengen van die van de GR Drechtsteden worden extra kosten gemaakt. In aanvulling op inzet van eigen personeel wordt extra capaciteit en expertise ingeschakeld om een goed gecoördineerd en deskundig vormgegeven integratieproces te realiseren. In een voorstel aan de Drechtraad, '**Integratiebudget transitie GR Drechtwerk in GR Drechtsteden**', vraagt het DSB om een eenmalig integratiebudget van € 950.000 gedekt uit het verwachte positief resultaat van de Sociale Dienst Drechtsteden over 2013 en volgens de verdeelsleutel die bij Drechtwerk wordt gebruikt voor het vaststellen van de gemeentelijke bijdrage in 2014. Over het voorstel is vanuit de Drechtraad een amendement ingediend 'om in plaats van akkoord te gaan met een eenmalig integratiebudget van € 950.000 eenmalig een krediet beschikbaar te stellen van € 475.000 voor het eenmalig integratiebudget en de overige gevraagde € 475.000 te verstrekken bij de geleverde specificatie'. Na bespreking van het voorstel in de carrousel Bestuur en Middelen op 11 februari 2014 heeft de Drechtraad diezelfde dag nog ingestemd met het voorstel, inclusief toezegging door het DSB naar aanleiding van het ingediende amendement.

Tot dusver is het proces van de invoering van de Participatiewet gelijk opgegaan met het proces van de integratie van de GR Drechtwerk in de GR Drechtsteden. In de loop van 2014 is duidelijk geworden dat de streefdatum van 1 januari 2015 voor integratie van delen van Drechtwerk in de Drechtsteden en de positionering van de bedrijven van Drechtwerk niet gehaald wordt en is verschoven naar 1 januari 2016. Namens de portefeuillehouder zijn alle raadsleden van de zes gemeenten uitgenodigd voor een informatieve bijeenkomst (op 4 en 10 september 2014). Doel hiervan is om de raadsleden te informeren over de invlechting van de GR Drechtwerk in de GR Drechtsteden tegen de achtergrond van de invoering van de Participatiewet per 1 januari 2015.

2 Toelichting Decentralisatie AWBZ

Visievorming

De gemeente Dordrecht begon in 2011 in Drechtstedenverband met de voorbereiding op de decentralisatie AWBZ, en dan specifiek gericht op de **Transitie extramurale begeleiding**. De Dordtse gemeenteraad stemde ermee in dat de visie en het beleid op Drechtstedenniveau zou worden ontwikkeld binnen de Proeftuin Beleid voor 1 juli 2012. Hierbij gaven ze mee dat de visie moest passen binnen een sluitend financieel meerjarenperspectief en zou worden voorzien van een implementatieplan.

Beleidsbepaling

De basis voor de drie decentralisaties, en dus ook voor de Nieuwe Wmo, is in Drechtstedenverband vastgelegd in het **Sociaal akkoord Drechtsteden**, dat de Dordtse gemeenteraad voor kennisgeving heeft aangenomen op 12 november 2013. Het akkoord gaat over het gezamenlijk voorbereiden op de aankomende opgaven ten gevolge van de decentralisaties.

De Wmo bestaat staat sinds 2007, waarin gemeenten de verantwoordelijkheid dragen voor taken als mantelzorg- en vrijwilligersondersteuning, huishoudelijke ondersteuning en collectief vervoer. Met de decentralisatie van de AWBZ-taken vanaf 1 januari 2015 wordt er gesproken over de "Nieuwe Wmo". Dit beleid bouwt voort op het *Wmo Beleidsplan 2012-2014*. In de **Beleidsbrief Wmo 2015** wordt richting gegeven aan het nieuwe Wmo-beleid in de Drechtsteden. De raad is op 17 november 2013 akkoord gegaan met:

1. de *visie en uitgangspunten* voor de Wmo 2015: versterken eigen kracht en zelfredzaamheid, gebruik van lokale algemene voorzieningen, eenvoudige en integrale toegang, gefaseerde decentralisatie, kostenbeheersing en de bijgeleverde schaalkeuzetabel. Die tabel onderscheidt grofweg drie niveaus met verantwoordelijkheden: lokaal (vrijwilligersondersteuning en algemene voorzieningen), Drechtsteden (maatwerkvoorzieningen en individuele Wmo-voorzieningen) en Centrumgemeente Dordrecht (maatschappelijke zorg en opvang).
2. het *ontwerp Wmo 2015*: focus op eigen kracht en het sociaal netwerk, splitsing tussen transitiefase (waarin bestaande systeem wordt overgenomen) en transformatie (met de veranderopgave). Door de transitie blijft de winkel vanaf 1 januari 2015 gewoon open. Tegelijkertijd wordt de winkel doorlopend verbouwd voor nieuwe cliënten.
3. het *sturingskader* volgens acht principes: cliënten helpen bij het vinden van ondersteuning, in relatie met aanbieders toewerken naar passend ondersteuningspakket, bepalen van de toegang in samenwerking met professionals en cliënten, nieuwe vormen van resultaatfinanciering, risicospreiding door financiële solidariteit in de Drechtsteden voor de maatwerkvoorzieningen, integrale aanpak bij meervoudige ondersteuningsvraag, versoering van het Wmo ondersteuningspakket en het organiseren van de maatwerkvoorzieningen op regionaal niveau en algemene voorzieningen lokaal.
4. het voorstel om het beleid en de uitvoering gezamenlijk *binnen de Drechtsteden* te organiseren en de maatwerkvoorzieningen onder te brengen bij de GRD/SDD en de algemene voorzieningen in de eigen gemeente.

De raad stemde in maart 2014 unaniem in met het raadsvoorstel **Delegeren beleid en uitvoering Wmo aan GRD/SDD** om het beleid en de uitvoering Wmo voor de maatwerkvoorzieningen tot het eind van 2014 (het voorbereidingstraject) te delegeren aan een serviceorganisatie GRD/SDD onder vijf randvoorwaarden:

1. rol en betrokkenheid van gemeenteraden borgen;
2. rol en betrokkenheid van lokale wethouders borgen / ondersteuning van lokale wethouders bij lokale Wmo vraagstukken;
3. zorgen voor een integrale bestuurlijke verantwoordelijkheid voor inhoud en middelen;
4. een volwaardige positie van het cluster zorg en ondersteuning binnen de SDD en
5. zorgen voor de aansluiting tussen lokale en regionale Wmo beleidsopgaven.

B&W besloot daarvoor al, op 19 december 2013, om een kwartiermaker aan te stellen voor het voorbereiden van de Serviceorganisatie Wmo en het inregelen van de maatwerkvoorzieningen bij de GRD/SDD, met bevoegdheid om contracten af te sluiten met derden.

3 Toelichting Decentralisatie Jeugdzorg

Visievorming

De 19 wethouders (jeugd)zorg (nu na gemeentelijke herindeling 17¹) in Zuid-Holland Zuid hebben in 2012 uitgesproken zich gezamenlijk te willen voorbereiden op de decentralisatie van de jeugdzorg. Naar aanleiding daarvan is een **bestuursopdracht** opgesteld. De gezamenlijke aanpak komt mede voort uit de verplichting om de jeugdbescherming en jeugdreclassering in regionaal verband uit te voeren. De bestuursopdracht moet resulteren in een gezamenlijke visie, ontwerp en transformatieplan. Op basis van het transformatieplan kunnen gemeenten besluiten welke taken zij lokaal en welke taken zij bovenlokaal willen organiseren.

Met de bestuursopdracht neemt de gemeenteraad ook de uitgangspunten van het strategisch visiedocument van de G32 op de transitie van de jeugdzorg over. Dit zijn:

1. opvoeden versterken: ouders zijn eerstverantwoordelijk voor het opvoeden van hun kind(eren).
2. ondersteuning van professionals: goed toegeruste professionals in de directe omgeving van jeugdige en gezin (zoals een leraar of pedagogisch medewerker in de kinderopvang) kunnen signalen in een vroeg stadium herkennen en samen met de jeugdige en zijn ouders (vraaggericht) en andere betrokken professionals een adequate en gezinsgerichte inschatting maken van wat nodig is.
3. ondersteuning zoveel mogelijk in de directe leefomgeving: ondersteuning moet zoveel mogelijk vindplaatsgericht worden ingezet, ook specialistische vormen van ondersteuning.
4. samenhangend aanbod: lokale voorzieningen moeten bewust zijn van hun pedagogische opdracht en rol als medeopvoeder. Ondersteuning moet volgens het principe van 1 gezin/systeem - 1 plan worden aangeboden, wat betekent dat ondersteuning uit alle domeinen (zorg voor jeugd, onderwijs, veiligheid, welzijn, schuldhulpverlening, werk) in samenhang wordt ingezet.
5. subsidiariteit: verantwoordelijkheden en budgetten worden in beginsel zo lokaal mogelijk belegd; alleen daar kan de versterking van de directe leefomgeving van jeugdigen en gezinnen worden gerealiseerd. Daar waar taken het lokale vermogen overstijgen, is bovenlokale samenwerking aan de orde.

De bestuursopdracht moest, zoals gezegd, leiden tot een gezamenlijke visie, ontwerp en transformatieplan voor de 19 gemeenten in ZHZ. Aan het visiedeelte is met de **conceptvisie "Jeugdigen en Gezinnen Versterken"** invulling gegeven. Deze visie is op 12 februari 2013 door de Dordtse raad vastgesteld. Samengevat is de visie op hoofdlijnen: We willen dat jeugdigen kansen krijgen zich te ontwikkelen naar vermogen mee te doen in de samenleving. " Wat willen we daarvoor doen?":

Kracht

1. Ouders hebben de primaire verantwoordelijkheid voor het opvoeden van hun kinderen.
2. Het moet voor ouders gewoon worden om als dat nodig is hulp te vragen in hun sociale netwerk.

Integraliteit: ondersteuning volgens het principe 'een gezin, één plan, één begeleider'

3. Als hulp uit het sociale netwerk niet toereikend is, wordt professionele ondersteuning in de leefomgeving van het kind geboden.
4. Gezinnen met complexe vragen krijgen volgens het principe "één gezin, één plan en het liefst één begeleider ondersteuning"; we willen hierbij geen breuk tussen 18- en 18+.
5. Wanneer de veiligheid van het kind in het geding komt of is, wordt er op tijd en passend ingegrepen.

---

¹ De 17 Zuid-Holland Zuid gemeenten zijn: Alblasserdam, Binnenmaas, Cromstrijen, Dordrecht, Giessenlanden, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Korendijk, Leerdam, Molenwaard, Oud-Beijerland, Papendrecht, Sliedrecht, Strijen, Zederik, Zwijndrecht.

Maatwerk

6. Bij de ondersteuning wordt rekening gehouden met de specifieke situatie van de jeugdige en het gezin.
7. Ondersteuning wordt zo kort als mogelijk, maar zo zwaar als nodig geboden.
8. Specialistische zorg wordt bij voorkeur in de leefomgeving geboden.

In zijn decentralisatiebrief heeft minister Plasterk aangegeven dat het kabinet voor 31 mei 2013 wil weten in welk verband gemeenten de decentralisaties uit gaan voeren. Op 18 juni 2013 heeft de gemeenteraad een raadsbesluit genomen over de **schaalkeuze**. Er wordt hierbij onderscheid gemaakt tussen de volgende schaalniveaus: lokaal en subregionaal: ongeveer (20.000-150.000 inwoners), regionaal (ongeveer 150.000-500.000 inwoners) en bovenregionaal (vanaf 500.000 inwoners). De schaal lokaal/subregionaal benadrukt het 'in nabijheid' organiseren van zorg voor jeugdigen. Het inwoneraantal kan hierbij richtinggevend zijn, maar zou niet bepalend moeten zijn. Uiteindelijk zou de vraag om zorg/hulp van de jeugdige en/of het gezin het uitgangspunt moeten blijven. De schaal dient bij te dragen aan het snel, op maat en integraal kunnen leveren van hulp. De drie subregio's zijn Drechtsteden, Hoeksche Waard en Alblasserwaard-Vijfheerenlanden. Met de categorie bovenregionaal wordt de samenwerking van de 17 gemeenten in ZHZ met regio's buiten ZHZ bedoeld. Aan verschillende soorten jeugdzorgopgaven zijn (verschillende) schaalniveaus gekoppeld. Zo zal generalistische ambulante ondersteuning op lokaal en subregionaal niveau georganiseerd worden en de crisisdienst op lokaal en regionaal niveau (zie onderstaande tabel).

Tabel: Indeling schaalkeuze jeugdzorgopgaven

jeugdzorgopgaven	lokaal	sub-regionaal	regionaal	boven-regionaal
preventie signalering & vroeg interventie	U, I, B	I, VB		
toeleiding	U, I, B	I, VB		
generalistische ambulante ondersteuning	U, I, B	I, (V) B		
specialistische ambulante ondersteuning	U	I, B	I, VB (als financieel risico)	
residentiële hulp ²	U	U, I, B	U, I, VB (als financieel risico)	U, I
gezinsvervangng	U	I, B	I, VB (als financieel risico)	
crisisdienst	U		I, B	
Advies en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) / Steunpunt Huiselijk Geweld (SHG)	U		I, B	
Jeugdbescherming (JB) / Jeugdreclassering (JR)	U		I, B	I (als financieel risico)

Toelichting: betekenis afkortingen: U= uitvoering, B= beleid, VB= voorwaardenscheppend beleid en I= inkoop.

Indien de financiële risico's te groot zijn vindt bepaald voorwaardenscheppend beleid op regionaal niveau plaats. Daar waar de financiële risico's te groot zijn vindt inkoop op bovenregionaal niveau plaats.

Bron: Intentionele schaalkeuze, Bijlage 2.

In paragraaf 2 werd al gemeld dat het Sociaal maatschappelijk bestuursakkoord bedoeld is om de omvangrijke transities op het gebied van jeugdzorg, AWBZ en werk en inkomen gezamenlijk voor te bereiden. Het **sociaal akkoord** is in november 2013 voor kennisgeving door de raad aangenomen.

Beleidsbepaling

Om de sturende rol op de zorg voor jeugdigen te kunnen vervullen, hebben de 17 gemeenten in de **Beleidsbrief Sturing zorg voor jeugdigen Zuid-Holland Zuid** richtinggevend uitspraken over de sturing geformuleerd:

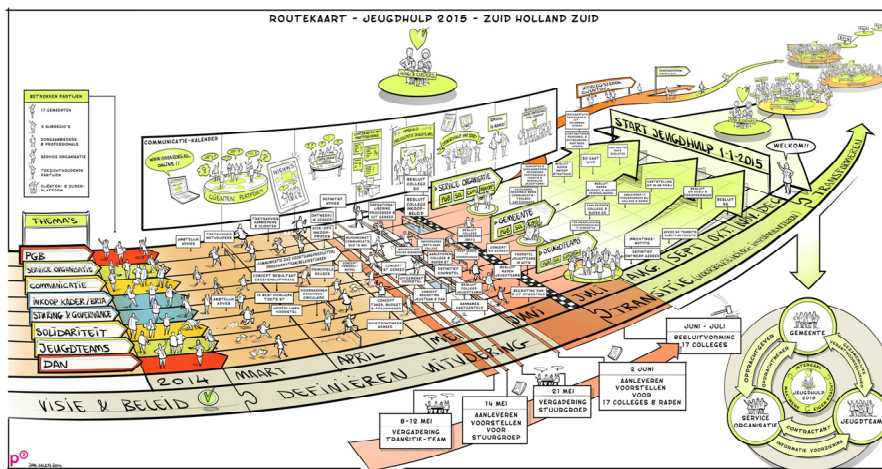
² In de residentiële jeugdzorg verblijven kinderen en jongeren, op vrijwillige of gedwongen basis, dag en nacht buiten hun eigen omgeving. Er bestaan verschillende typen residentiële zorg zoals gesloten, besloten en open leefgroepen. Ook zijn er leefgroepen met een deeltijdarrangement - waarbij jongeren deels in de groep wonen en bijvoorbeeld in het weekend thuis zijn. (Bron: NJI)

1. We willen de professional laten bepalen wie zorg krijgt.
2. We willen zoveel mogelijk regie bij cliënt, maar de budgetverantwoordelijkheid ligt bij het jeugdteam.
3. We willen als 17 gemeenten gezamenlijk dure zorg voor jeugdigen inkopen; de financiële solidariteit willen we per subregio organiseren.
4. We willen dat de professional het op- en afschalen van zorg bepaalt.
5. We willen dat het beslissen, bepalen en betalen in 1 hand (jeugdteam) komt.
6. We willen nieuwe aanbieders de mogelijkheid geven om toe te treden.
7. We willen zorg voor jeugdigen ontschot inkopen, als een totaalopgave.
8. We willen tegenkracht laten organiseren door zowel organisaties, cliënten als gemeenten.

De Dordtse gemeenteraad heeft in december 2013 ingestemd met de voorgestelde richting. Deze is vervolgens verder uitgewerkt in een **beleidsplan**. Het plan geeft richting aan het **jeugdhulpbeleid 2015-2018** van de gemeente Dordrecht. In het beleidsplan staat:

1. Wat de gemeente Dordrecht gaat doen; het ontwerp van de jeugdhulp
2. Waarom de gemeente Dordrecht kiest voor dit ontwerp
3. Met wie de gemeente Dordrecht het ontwerp heeft vormgegeven
4. Wanneer de gemeente Dordrecht dit doet; financiële uitgangspunten en tijdspad

In juli 2014 zijn aan de gemeenteraad uitgewerkte beleidskaders ter vaststelling aangeboden. Deze kaders bestaan uit het **Beleidsrijk Regionaal Transitie Arrangement (BRTA)** en het **inrichtingsplan voor de serviceorganisatie**. Dit BRTA bevat een aantal beleidsmatige kaders in aanvulling op het beleidsplan Jeugdhulp (2015-2018). Ook bevat het BRTA een regionaal financieel verdeelmodel op basis van het definitieve macrobudget en de uitgangspunten uit het beleidsarme Regionale Transitie Arrangement (RTA) van oktober 2013. Het RTA was beleidsarm omdat op dat moment het ontwerp geconcretiseerd werd en de budgetten nog onzeker waren. Na concretisering van het ontwerp en zekerheid over de budgetten is het RTA beleidsrijk en definitief gemaakt: het BRTA. Het regionaal financieel verdeelmodel bevat de financiële kaders voor het verdelen van het macrobudget dat aan de 17 gemeenten in Zuid-Holland Zuid wordt toegekend voor het uitvoeren van de jeugdhulp. Het BRTA vormt de basis voor het inkoopproces van jeugdhulp voor 2015. Het BRTA dient nog door de gemeenteraad vastgesteld te worden. Er is een behandeladvies meegegeven: "We stellen een bespreking op hoofdlijnen voor op 16 september 2014. Mocht daar blijken dat een deel van de aanwezige commissieleden ontevreden is over de uiteindelijke uitwerking, dan stellen we voor het uitgebreidere debat te voeren in de middagmaad van 23 september."

Bron: Ons'n zorg / Programmteam Jeugdhulp Zuid-Holland Zuid